

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Ступінь вищої освіти	Магістр	Форма навчання	Денна/заочна	Навчальний рік/семестр	2019/2020 н.р. семестр I/2.
-----------------------------	----------------	-----------------------	---------------------	-------------------------------	------------------------------------

Силабус

Назва навчальної дисципліни	Психологія вищої школи
Кафедра	Кафедра педагогіки та психології
Освітня програма	ОПП 01 Освіта/Педагогіка, 013 Початкова освіта, другий (магістерський) рівень вищої освіти, денна форма
Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/семінарські, лабораторні заняття/самостійна робота)	Тип дисципліни: <u>обов'язкова</u> Кількість кредитів: 4 Лекції: 16 Семінарські/практичні заняття: 30 Лабораторні заняття: Самостійна робота: 74 Вид контролю: іспит
Викладач(і) відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, наукові ступені і звання, адреса електронної пошти викладача/ів)	Орбан-Лембрик Лідія Ернестівна , доктор психологічних наук, професор кафедри педагогіки та психології e-mail: lidia_o@ukr.net
Пререквізити навчальної дисципліни	Міждисциплінарні зв'язки: Загальна психологія, Вікова психологія, Педагогічна психологія, Основи психодіагностики
Анотація дисципліни, мета та очікувані програмні результати навчальної дисципліни, основна тематика дисципліни	<i>Анотація</i> <i>Предметом вивчення</i> навчальної дисципліни є особистість викладача та студента в їхній розвивальній педагогічній взаємодії. Вона досліджує роль «особистісного чинника» при впровадженні інноваційних технологій навчання і виховання у ЗВО, психологічні умови і механізми становлення особистості майбутнього фахівця в системі ступеневої вищої освіти (молодший спеціаліст, бакалавр, спеціаліст, магістр). <i>Метою</i> викладання навчальної дисципліни “Психологія вищої школи” є підготовка висококваліфікованих спеціалістів, які досконало володіють психологічними особливостями педагогічної взаємодії усіх учасників навчально-виховного процесу у ЗВО для використання у майбутній викладацькій діяльності. <i>Основними завданнями</i> вивчення дисципліни “Психологія вищої

школи” є вивчення теоретичних основ психології вищої школи, ознайомлення з основними психологічними проблемами вищої школи, опанування знаннями про психологічні особливості навчально-виховного процесу у вищій школі, про вікові особливості психології студентства та особливості їх комунікації з ровесниками і науково-педагогічними працівниками ЗВО, розуміння специфіки науково-педагогічної діяльності та шляхів її вдосконалення, розвиток професійно важливих якостей особистості студентів.

Згідно з вимогами освітньої програми студенти повинні *знати*: предмет, завдання та методи психології вищої школи; основні теорії сучасної психології, які дають можливість розробляти і впроваджувати ефективні методики викладання; психологічні особливості студентського віку; особливості соціалізації студентів у ЗВО; психологічні основи формування професійних знань та навичок у студентів; соціально-психологічні процеси у студентських групах; основні механізми ефективного педагогічного спілкування; психологічну структуру діяльності студентів і викладачів; вимоги до особистості викладачів вищих навчальних закладів; психологічні фактори ефективної педагогічної та наукової діяльності викладачів;

вміти: орієнтуватися в сучасних психологічних проблемах вищої школи; самостійно виявляти і вирішувати психологічні проблеми, пов'язані з організацією педагогічної та професійної діяльності; аналізувати психологічні явища і процеси у вищих навчальних закладах; застосовувати знання з психології вищої школи для розробки методик викладання фахових дисциплін; визначати психологічні особливості розвитку пізнавальної, емоційно-вольової; ціннісно-мотиваційної, комунікативно-поведінкової сфер студента і студентської групи та застосовувати ці знання на практиці; виявляти дезадаптацію студентів до умов ЗВО і фасилітувати процес адаптації студентів до навчання та майбутньої професійної діяльності.

Загальні компетентності 1, 2, 4

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; застосовувати знання у надзвичайних ситуаціях; планувати, організовувати та управляти освітніми процесами; знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Здатність виявляти національну й особистісну гідність, громадянську свідомість та активність, дбати про розвиток і функціонування громадянського суспільства; мати і відстоювати власну громадянську позицію.

Здатність удосконалювати і розвивати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень, володіти практичними способами пошуку наукової і професійної інформації, культурою наукового дослідження, використовувати інноваційні та цифрові технології в професійній діяльності.

Фахові компетентності 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10

Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та/або практики; здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової

новизни та / або практичної значущості.

Здатність здійснювати викладацьку діяльність: реалізація організаційного процесу з використанням інноваційних технологій; формування культурного середовища щодо задоволення потреб населення регіону; здатність прогнозувати, проектувати та коригувати педагогічну комунікацію з іншими суб'єктами освітнього процесу ЗВО на засадах етики професійного спілкування; систематизація та узагальнення результатів наукових досліджень у сфері вищої освіти; володіння методами спостереження, опису ідентифікації, класифікації об'єктів освітнього середовища; сучасні уявлення про закономірності, принципи та форми педагогічної діяльності вчителя; здатність ефективно і компетентно приймати участь у різних формах професійної та наукової комунікації; використовувати професійно-профільовані знання і професійні навички в галузі педагогіки та психології, для дослідження педагогічних явищ та процесів; застосовувати вітчизняний та зарубіжний досвід у справі шкільництва; аналізувати, порівнювати та узагальнювати педагогічну діяльність педагога; методичний супровід професійної діяльності у сфері освіти; професійна самоосвіта, особистісне зростання, вдосконалення подальшого педагогічного розвитку.

Програмні результати навчання:

ПРН 3, ПРН 4, ПРН 5, ПРН 6, ПРН 7, ПРН 8, ПРН 9, ПРН 10, ПРН 11, ПРН 12, ПРН 13, ПРН 17, ПРН 18

Здатність вдосконалювати свою особистість, підвищувати інтелектуальний та культурний рівень; володіти основними критеріями в надзвичайних ситуацій; нормативними вимогами до планування та організації освітнього процесу; відтворювати основні знання дидактичних, психологічних, методичних закономірностей уміти аналізувати та конструювати можливі логічні структури навчального предмета педагогіки і обирати ті із них, які виявляються оптимальними для певного рівня професійної підготовки та забезпечують дотримання культурологічного і діяльнісного підходів до навчання і виховання.

Дотримуватись основ сучасних психолого-педагогічних концепцій, теоретико-методологічних основ організації наукової діяльності, вміти використовуючи психолого-педагогічну літературу, передовий педагогічний досвід, створювати навчальні психолого-педагогічні ситуації. Здатність до організації педагогічної діяльності та ефективного управління робочим часом, готовність до використання науково обґрунтованих педагогічних технологій, різних способів і засобів оцінки якості освіти, здатність викладати в освітніх установах середньої та вищої освіти; готовність до комплексного моделювання різноманітних форм проміжного та підсумкового контролю.

Основна тематика дисципліни:

Змістовий модуль 1.

Вища освіта як предмет психологічного аналізу

Тема№1 Психологія вищої школи, її предмет, завдання та методи.

Тема№2 Загальна психологічна характеристика студентського віку.

Тема№3 Професійне становлення особистості студента як майбутнього фахівця з вищою освітою.

	<p>Тема №4 Професійне становлення особистості студента як майбутнього фахівця з вищою освітою. Змістовий модуль 2. Психологічні особливості формування спеціалістів у ЗВО</p> <p>Тема 5. Психологічні засади управління навчальним процесом у вищій школі</p> <p>Тема 6. Психологічний аналіз учіння студентів</p> <p>Тема 7. Психологія виховання студентської молоді</p> <p>Тема 8. Психологія педагогічної комунікативної взаємодії викладача зі студентами</p> <p>Тема 9. Психологічний аналіз протиріч і конфліктів у педагогічній взаємодії, шляхи їх запобігання та вирішення</p> <p>Тема 10. Психологія особистості та діяльності викладача вищої школи</p> <p><i>Методи навчання</i></p> <p>словесні: лекційний метод, розповідь, пояснення, бесіда, дискусія; практичні: метод вправ, практична робота, дослідницький, евристично-пошуковий; наочні: ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження.</p>																												
<p>Критерії контролю та оцінювання результатів навчання</p>	<p>Навчальні досягнення магістрантів із дисципліни «Психологія вищої школи» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.</p> <p>Шкала оцінювання: національна та ECTS / ECTS</p> <table border="1" data-bbox="504 1037 1449 1877"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Сума балів за всі види навчальної діяльності</th> <th rowspan="2">Оцінка ECTS</th> <th colspan="2">Оцінка за національною шкалою</th> </tr> <tr> <th>для екзамену, курсового проекту (роботи), практики</th> <th>для заліку</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>90–100</td> <td>A</td> <td>відмінно</td> <td rowspan="5">зараховано</td> </tr> <tr> <td>82–89</td> <td>B</td> <td rowspan="2">добре</td> </tr> <tr> <td>75–81</td> <td>C</td> </tr> <tr> <td>64–74</td> <td>D</td> <td rowspan="2">задовільно</td> </tr> <tr> <td>60–63</td> <td>E</td> </tr> <tr> <td>35–59</td> <td>FX</td> <td>незадовільно з можливістю повторного складання</td> <td>не зараховано з можливістю повторного складання</td> </tr> <tr> <td>0–34</td> <td>F</td> <td>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</td> <td>не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</td> </tr> </tbody> </table> <p>Відповіді на семінарських заняттях (усна відповідь, відповіді на запитання викладача, презентація, написання конспекту) – 20 балів. Самостійна робота – 15 балів. Контрольна робота – 25 балів.</p>	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку	90–100	A	відмінно	зараховано	82–89	B	добре	75–81	C	64–74	D	задовільно	60–63	E	35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS			Оцінка за національною шкалою																									
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку																										
90–100	A	відмінно	зараховано																										
82–89	B	добре																											
75–81	C																												
64–74	D	задовільно																											
60–63	E																												
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання																										
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни																										

	<p>Екзамен – 40 балів Загалом – 100 балів.</p> <p>До екзамену допускаються студенти, які відвідували лекційні та семінарські заняття, опрацювали рекомендований мінімум навчальних завдань, прозвітували про самостійну роботу, виконали запропоновані реферативні роботи, і накопили 60 балів на протязі одного семестру.</p> <p>Важливою передумовою допуску до іспиту є відпрацювання пропущених лекційних занять. Контроль проводиться, як правило, шляхом письмового виконання індивідуальних завдань із подальшою перевіркою їх викладачем та оголошення оцінки.</p> <p>У процесі оцінювання навчальних досягнень магістрантів з курсу «Психологія вищої школи» застосовуються такі методи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда; - методи письмового контролю: письмове тестування, модульна контрольна робота, реферат, есе; - методи самоконтролю: самооцінка, самоаналіз.
<p>Інші інформації про дисципліни (політика дисципліни, технічне та програмне забезпечення дисципліни тощо)</p>	<p style="text-align: center;"><i>Політика щодо академічної доброчесності.</i></p> <p>Усі види письмових робіт перевіряються на наявність плагіату і є такими, що виконані при наявності не менше 80% оригінальності авторського тексту. Списування під час виконання письмових контрольних видів робіт заборонено. Користуватися мобільними пристроями під час проведення різних видів контролю успішності, дозволяється лише з дозволу викладача.</p> <p><u>Положення про академічну доброчесність в ЗУІ</u> <u>Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти в ЗУІ</u></p> <p style="text-align: center;"><i>Технічне та програмне забезпечення</i></p> <p>Викладання навчальної дисципліни «Психологія вищої школи» відбувається на основі таких складових методичного забезпечення:</p> <ul style="list-style-type: none"> • друковані джерела, що відображають зміст науки (підручники, посібники, монографії, публікації у фахових виданнях); • електронні джерела, що відображають зміст науки, • контрольні тести та практичні завдання. <ul style="list-style-type: none"> • мультимедійні презентації до навчальних занять <p>навчальні відеофільми, відеофрагменти, лекцій, практичні завдання, культурно-виховні заходи у ЗВО.</p>
<p>Базова література навчальної дисципліни та інші інформаційні ресурси</p>	<p style="text-align: center;"><i>Нормативно-правова база</i></p> <p>(Закони України, Укази Президента України, Постанови Кабінету Міністрів України, листи Міністерства освіти і науки України)</p> <p style="text-align: center;"><i>Основна література:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Булах І.С., Долинська Л.В.</u> Психологічні аспекти міжособистісної взаємодії викладачів і студентів: Навчально-методичний посібник. – К.: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2002. – 114 с. • <u>Власенко В.В.</u> Вчителі–учні: психологія взаємних оцінних ставлень. – К.: УДПІ, 1995. – 155 с. • Коваленко О.Е. Психологія вищої школи: Навч. посіб. Для студ. Вищ. Навч. Закл. Инж.-пед та слухачів магістратури за спец. 8.000005 «Педагогіка вищої школи»/ О.Е. Коваленко, І.М. Шалімова, О.М. Керницький. – Х.: Точка, 2012. – 169с. • Кудіна В.В., <u>Юрченко В.І.</u> Психологія вищої школи: Курс лекцій. – К.: КСУ, 2004. – 176 с.

- [Мороз О.Г.](#) Викладач вищої школи: психолого-педагогічні основи підготовки/[Мороз О.Г.](#), [Падалка О.С.](#), [Юрченко В.І.](#); за заг. ред. О.Г.Мороза. – К.: НПУ, 2006. – 206с.
- Навчальний процес у вищій педагогічній школі / За ред. акад. [Мороза О.Г.](#) – К.: НПУ, 2000. – 337 с
- Огнев'юк В. О. Освіта в системі цінностей сталого людського розвитку: Монографія. – К.: Знання України, 2003. - 450с.
- Пірен М.І. Конфліктологія: Підручник. – К.: МАУП, 2003. – 360 с.
- Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи: Підручник. 2-е вид. – К.: Каравела, 2008. – 352 с
- Подоляк Л.Г. Психологія вищої школи: Практикум: навч. посібник/. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. – К.: Каравела, 2007. – 336 с
- Подоляк Л.Г. Психологія вищої школи: навч. посібник для магістрів і аспірантів / Подоляк Л.Г., Юрченко В.І.– К.: Філ-студія,2006.–320 с.
- Семиченко В.А. Психологія педагогічної діяльності: навч. посібник для студ. Вищих навч. закл. – К.: Вища школа, 2004.- 336с.
- Сисаєва С.О. Педагогічна творчість: Монографія. – Харків: Каравела, 1998 - 150с.
- Скиба М.Є., Островський К.С. Навчання та виховання студентської молоді – на вищій якісний рівень. / Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи: Матеріали II міжн. наук.-практ. конф. – Хмельницький: ТУП. – 2003.
- Слепкань З. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі. – К.: Вища школа, 2005. – 240 с.
- Туркот Т.І. Психологія і педагогіка вищої школи: Навч.посіб. для студ. Вищ. Навч. закл.- 2-ге вид. Херсон: Олді плюс, 2013. - 515с.
- Юрченко В.І. Психологія вищої школи: курс лекцій / В.В. Кудіна, В.І. Юрченко. – К.: КСУ, 2004. – 176с.
- A FELSŐOKTATÁS MODERNIZÁLÁSÁNAK NÉHÁNY TENDENCIÁJA Lénárd Sándor Ès Rapos Nóra Eötvös Loránd Tudományegyetem, Neveléstudományi Intézet
[/http://www.magyarpedagogia.hu/document/Lenard_MP1001.pdf](http://www.magyarpedagogia.hu/document/Lenard_MP1001.pdf)
- Felsőoktatásban tanuló fiatalok problémái, útkeresése, pályafejlődése a 21. század kezdetén Magyarországon. Szerk. Puskás-Vajda Zsuzsa
- N. Kollár Katalin-Szabó, Éva(2004) Pszichológia pedagógusoknak.
- Balogh László és Tóth László FEJEZETEK A PEDAGÓGIAI PSZICHOLOGIA KÖRÉBŐL (2005) Budapest : Neumann Kht .
<http://mek.oszk.hu/04600/04669/html/index.htm>
- Bugán Antal Pedagógia, pszichológia és társadalom *
- Csíkszentmihályi Mihály: Flow. Az áramlat. A tökéletes élmény pszichológiája. Akadémia Kiadó, Budapest, 2001.
- Geréb György Dr. : Pszichológia. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1988.
- Tóth László Dr.: Pszichológia a tanításban. Pedellus Tankönyvkiadó, Debrecen, 2000.
- Tóth László Dr.: Pszichológiai vizsgálati módszerek a tanulók megismeréséhez. Pedellus Tankönyvkiadó, Debrecen, 2004
- Sean Covey: A kiemelkedően eredményes fiatalok 7 szokása. Harmat Kiadó, Budapest, 2014.